

Tờ x a t i nay, ng i ta luôn nh c t i Phan Kim Liên nh m t “đ n hình” cho lo i ph n xinh đ p nh ng dân lo n và đ c ác. Không ch ngo i tình v i Tây Môn Khánh, Phan Kim Liên còn h p m u v i h Tây đ u đ c gi t ch t ch ng mình là Võ Đ i Lang.

Phan Kim Liên và câu chuy n ngo i tình c a dân ph n i ti ng đ c ng i ta nh c t i ngày nay, xu t hi n l n đ u tiên trong ti u thuy t Th y H c a tác gi Thi N i Am, s ng c u i đ i nhà Nguyên, đ u đ i nhà Minh, Trung Qu c. Các tác ph m, câu chuy n l u truy n v sau h u h t đ u là s “phóng tác” t nhân v t Phan Kim Liên trong Th y H truy n, ngay c m t tác ph m r t n i ti ng khác là Kim Bình Mai. Tuy nhiên, nh ng t li u l ch s m i đ c phát hi n l i kh ng đ nh r ng, m c dù Phan Kim Liên, Võ Đ i Lang cho t i Tây Môn Khánh đ u là nhân v t xây đ ng trên các nguyên m u có th c, song câu chuy n ngo i tình l u truy n t x a t i nay thì hoàn toàn l i là chuy n b a đ t.

Theo kh o c u c a các chuyên gia, đ a trên bia m khai qu t đ c vào năm 1946 thì Võ Đ i Lang tên th t là Võ Tr c, là con nhà h Võ huy n Thanh Hà, S n Đông, nay thu c t nh Hà B c, Trung Qu c. Võ Tr c khi nh g i là Đ i Lang, tuy xu t thân nghèo kh , song l i thông

minh định ng h n ng i, vẫn võ song toàn, vì v y l n lên thi đ t i ti n s r i đ c b làm huy n l nh huy n Đ ng C c.

Còn Phan Kim Liên thì v n tên là Phan Th c Viên và không ph i là m t đ y t mà là m t thiên kim ti u th c a Phan Tri châu, s ng Hoàng Kim Trang cách làng c a nhà h Võ ch ng 1,5 đ m. Theo ghi chép c a t m bia m này thì Võ Tr c và Phan Kim Liên sau khi l y nhau s ng r t h nh phúc, có v i nhau t i 4 đ a con. Đ ng th i, Võ Đ i Lang là m t ông quan t t, t o phúc cho nhân dân trong vùng, vì v y, nhân dân vùng này m i t ng nh ông mà l p bia m .

Theo nh ng gì ghi chép t t m bia m này cùng v i s suy lu n c a các s gia, thì Võ Đ i Lang ngoài đ i cao t i 1.78 mét tr lên ch không ph i là ng i th p lùn x u xí nh trong ti u thuy t c a Thi N i Am. H n n a, t hi n tr ng khai thác bia m này có th th y, quy mô ngôi m c a Võ Đ i Lang khá l n, lo i g làm quan tài l i là lo i g r t quý. Do v y, càng có th kh ng đ nh, nh ng đ u ghi trên bia m v Võ Đ i Lang là s th c.

V y nguyên nhân vì đầu câu chuy n Võ Đ i Lang và Phan Kim Liên l i tr thành m t câu chuy n ngo i tình tr trêu và bi th m nh v y? Theo nh l i k c a h u du đ i th 24 c a Võ Tr c là Võ Song Phúc thì có nguyên nhân có l b t đ u t m t ng i h V ng, v n là m t ng i b n thân c a Võ Đ i Lang.

Võ Song Phúc k r ng, vào th i k Võ Đ i Lang còn nghèo khó thì ng i b n h V ng này giúp đ v ti n b c. Đ n khi Võ Đ i Lang làm quan thì gia đình h V ng phá s n, tr n nên nghèo kh . Vì v y h V ng m i tìm đ n nhà Võ Đ i Lang đ xin giúp đ , mong Võ Đ i Lang cho mình m t ch c quan.

Tuy nhiên, h V ng nhà Võ Đ i Lang su t n a năm tr i mà v n không th y Võ Đ i Lang ch u đ b t, ti n c mình. T c gi n, h V ng l ng l ng b đ nh ng cũng t đó đem lòng h n Võ Đ i Lang. Vì v y, trên đ ng v quê, h V ng b a đ t nh ng câu chuy n x u xa v Võ Đ i Lang và Phan Kim Liên nói v i nh ng ng i quen c a mình. Ti ng đ đ n xa, nh ng câu chuy n do h V ng b a đ t ngày m t lan truy n.

Th r i tam sao th t b n, câu chuy n v n đã xa s th t ngày càng xa h n. Mãi t i khi v t i nhà, h V ng m i bi t r ng, Võ Đ i Lang vì thanh liêm chính tr c không c y quy n th ti n c mình làm quan, nh ng đã cho ng i xây đ ng nhà c a, chu c p ti n b c đ V ng có th s ng sung túc c đ i. H V ng bi t v y, ân h n vô cùng, r i sau đó gi ng nh m t k diên lang thang kh p các hang cùng ngõ h m, dán các t gi y thanh minh nh ng gì mình đã k . Tuy

nhien, l i đã nói ra làm sao thu l i đ c?

Câu chuyện của Võ Song Phúc đ c nh u s gia tin là có th c. B i l , theo truy n th ng sáng tác ti u thuy t th i Minh – Thanh, h u h t các tác phẩm đ u đ c các tác gi xây d ng đ a trên nh ng câu chuyện l u truy n trong dân gian, c ng thêm s gia công c a chính b n thân mình.

Câu chuyện ngo i tình của Phan Kim Liên đ c tác gi Thi N i Am xây d ng trong “Th y H truy n” đ ng nhien cũng không ngo i l . Tuy nhiên, cũng vì t o nên s thành công cho tác phẩm của mình, Thi N i Am đã vô tình t o nên ti ng x u ngàn đ i cho m t ng i ph n .

Theo Phong Nguy t (ĐS&PL)